

I

Tytuł: **Spoleczne uwarunkowania interpretacji zagrożeń, ryzyka i losowości**

Prowadzący: **dr Paweł Czajkowski, dr hab. Barbara Pabjan**

Termin: 6.07 - 19.07.2020

Miejsce: Wrocław

Opis

Spoleczeństwa informacyjne mają dostęp do ‘nadmiaru’ informacji – mamy szeroki dostęp do wielu źródeł informacji i różnych form i treści. Problemem staje się przetwarzanie i interpretacja informacji, w szczególności w sytuacji sprzeczności dostępnych ‘faktów’: Jakim informacjom zaufać? Jakie informacje są wiarygodne? Jak selekcjonować informacje? Badania podejmują problem w jaki sposób ludzie o określonym kapitale kulturowo-społecznym interpretują zjawiska związane z ryzykiem i niepewnością; jaki jest poziom zaufania do informacji w zależności od:

- sposobu prezentacji informacji
- źródła informacji.

Przedmiotem badań w wywiadach będą sposoby interpretacji informacji ‘wygenerowanych’ przez różne źródła : wiedzę potoczną, media i naukę (m.in. nauki medyczne -informacje o zdrowiu, ekologię – zagrożenia środowiska naturalnego, i statystykę – wnioskowanie o możliwościach / prawdopodobieństwie zdarzeń) w wyjaśnianiu problemów z życia codziennego

Wymagania na zaliczenie ćwiczeń: przeprowadzenie 20 wywiadów kwestionariuszowych (o długości około 30 minut) – formularz wywiadu elektroniczny generujący bazę danych; dodatkowo rozsyłanie 20 ankiet elektronicznych.

II.

Tytuł: **Preferencje transportowe a nowa kultura miejska**

Prowadzący: **dr Dawid Krysiński, mgr Jacek Szczepański**

Termin: 6.07 - 19.07.2020

Miejsce: Wrocław

Opis

Intensywny rozwój motoryzacji w polskich miastach zrodził szereg konsekwencji, które zaczęto postrzegać w kategoriach problemu społecznego. Przykładowo, według badań z 2018 roku do Wrocławia wjeżdża o 25% więcej samochodów osobowych niż w roku 2011, a w Londynie jeden kierowca stracił w 2017 roku przez korki 2430 funtów, co jest wzrostem o blisko 20% w stosunku do roku poprzedniego (w 2016 kwota ta wyniosła 1911 funtów). Oprócz zauważalnych kosztów środowiskowych, rośnie zatem liczba minut spędzanych w korkach, a miejsce samochodu w przestrzeni miejskiej staje się przedmiotem sporów i konfliktów. Obok „tradycjonalistów” akcentujących prawo do wolności i swobody wyboru sposobu poruszania się po mieście, coraz liczniejszą kategorię stanowią bowiem reprezentanci nowej kultury miejskiej, gdzie istotną rolę odgrywa ekologia oraz tzw. koncepcja zrównoważonego transportu (wedle której dominacja motoryzacji indywidualnej przyczynia się do obniżenia jakości życia w mieście).

Sugeruje to, że kwestie związane z transportem w mieście stają się istotnym elementem polityki lokalnej i wymagają wypracowania strategii, które z jednej strony pozwolą obniżyć negatywnie waloryzowane konsekwencje rozwoju komunikacji indywidualnej, a z drugiej – zaspokoić zróżnicowane (i konfliktowe) oczekiwania zwolenników i przeciwników ograniczeń dla ruchu samochodowego. Promowanie alternatywnych względem samochodu środków transportu (nie tylko transportu publicznego, lecz w coraz większym stopniu także rowerów miejskich, hulajnóg, samochodów na minuty i kombinowanych opcji podróży) wymaga zatem dogłębnego zrozumienia roli, jaką środki te mogą odgrywać w życiu mieszkańców – zarówno tych popierających zmiany, jak i sprzeciwiających się nowym trendom i politykom miejskim ograniczającym rolę samochodu.

Wobec powyższego, badanie będzie skoncentrowane na dwóch kwestiach. Po pierwsze, jego celem będzie próba ustalenia kto i dlaczego korzysta ze wspomnianych alternatyw dla samochodu: jaka jest charakterystyka społeczno-demograficzna takich osób i co nimi kieruje, gdy decydują się poruszać po mieście za pomocą tych nowatorskich rozwiązań? Jakie znaczenie ma tu sfera symboliczna, a jaką rolę odgrywają kwestie pragmatyczne? Po drugie, postaramy się zidentyfikować warunki brzegowe sprzeciwu wobec tzw. zrównoważonej koncepcji transportu miejskiego. W tym aspekcie wywiady mają pomóc w ustaleniu, czy użytkownicy samochodów rzeczywiście są kategorię przeciwnikami polityki transportowej służącej zmniejszeniu roli motoryzacji indywidualnej, a jeśli nie, to jakie narzędzia planistyczne i marketingowe skłoniłyby ich do częstszego wykorzystania miejskich alternatyw transportowych.

Wymagania na zaliczenie ćwiczeń: przeprowadzenie 15-20 wywiadów kwestionariuszowych na podstawie dostarczonej przez prowadzącego procedury doboru respondentów oraz zakodowanie zrealizowanych wywiadów.

III.

Temat: Wpływ otoczenia społecznego na postrzeganie wielowymiarowych współczesnych zagrożeń

Prowadząca/y: **prof. dr hab. Jan Maciejewski, dr Małgorzata Stochmal**

Obszar: powiat nyski

Termin: 06.07.2020 do 19.07.2020

Opis

Bezpieczeństwo jest podstawową egzystencjalną potrzebą zarówno w odniesieniu do jednostki jak i do grup oraz systemów społecznych każdej skali. Zaspokajanie tej potrzeby na poziomie indywidualnym stwarza poczucie „normalności życiowej”, pewności i stabilizacji, bez których nie jest możliwy prawidłowy rozwój psychofizyczny jednostki. Ponieważ człowiek jest istotą społeczną, to zaspokojenie potrzeby bezpieczeństwa na poziomie jednostki nie jest jednak możliwe bez jednoczesnego zapewnienia wielowymiarowego bezpieczeństwa systemów społecznych ulokowanych na wyższych poziomach organizacji społecznej ludzi. Wytwarzanie bezpiecznych przestrzeni społecznych wymaga zastosowania dwóch rodzajów kapitału: Kapitału inkluzywnego spajającego (*bonding social capital*) oraz kapitału ekskluzywnego łączącego (*brinding social capital*). Kapitał inkluzywny spajający nakierowany jest do wewnątrz, pozwala na spajanie wspólnot, przypomina więzi, jakie występują w rodzinie i innych homogenicznych grupach, wzbogacając ludzi w wartości i idee ważne dla małych kręgów społecznych. Ustanawiają one porządek chroniący *status quo* małych wspólnot.

Natomiast kapitał ekskluzywny łączący ukierunkowany jest na zewnątrz, łącząc różnorodności i pozwalając na wykorzystywanie zewnętrznych aktywów i rozprzestrzenianych informacji, łącząc ludzi z różnych zinstytucjonalizowanych struktur, są to często słabe więzi pod względem emocjonalnym, jednak spełniają ważną funkcję np. w procesie umacniania dobra wspólnego w obszarze bezpieczeństwa.

U podstaw prac projektowych należy adekwatnie zdiagnozować 'mentalne obrazy' zagrożeń umocowanych w świadomości społecznej. Są to:

1. Mentalne 'obrazy' zagrożeń ekologicznych.
2. Mentalne 'obrazy' zagrożeń technogennych.
3. Mentalne 'obrazy' zagrożeń społecznych o podłożu konfliktogennym

Na dalszych etapach socjologiczna refleksja nad fenomenem zagrożeń dotyczyć będzie wyłonienia postaw kształtujących takie, a nie inne zachowanie w obliczu wielowymiarowych zagrożeń w kontekście otoczenia społecznego. Główna teza projektu brzmi: w jaki sposób kształtowany jest potencjał do przeciwdziałania coraz to nowym zagrożeniom życia społecznego?

Wymagania na zaliczenie ćwiczeń: Student uczestniczy aktywnie w każdej fazie realizacji indywidualnego projektu badawczego (konceptualizacja, operacjonalizacja, pomiar, kodowanie, kontekstualizacja znaczeń), przeprowadzając 5-6 wywiadów narracyjnych (od 30 do 60 minut).

IV.

Tytuł: **Kapitał kulturowy a recepcja znaczeń w muzyce**

Prowadząca/y: **dr hab. Barbara Pabjan**

Termin: kwiecień/maj 2020

Miejsce: Wrocław

Opis

Celem badań jest wyjaśnienie czy czynniki społeczne, takie jak typ edukacji szkolnej, wzory uczestnictwa w kulturze, wykształcenie rodziców, różnicują sposób odbioru znaczeń muzyki wśród młodych ludzi. Muzyka należy do sztuk abstrakcyjnych, znaczenia w muzyce są z jednej strony przekazywane w drodze edukacji, z drugiej kody znaczeń są nabywane poprzez uczestnictwo w kulturze. Badania analizują wpływ kapitału kulturowego odziedziczonego (wykształcenie rodziców) i nabytego (typ szkoły) na recepcję muzyki i znaczeń w muzyce.

Metoda: ankieta audytoryjna

Wymagania na zaliczenie ćwiczeń: realizacja 100-200 ankiet audytoryjnych w 4-5 klasach (zróżnicowana liczba ankiet na ocenę i w zależności od ostatecznej liczby osób w grupie).

V.

Tytuł: Straż Miejska Wrocławia jako „policja” municypalna? Funkcje i zadania SMW oglądzie jej kadr

Prowadząca/y: dr Piotr Pieńkowski, dr hab. Katarzyna Dojwa-Turczyńska

Termin: kwiecień-początek czerwca 2020

Miejsce: Wrocław

Opis:

Straże miejskie i gminne są wyjątkowymi instytucjami i zawodami. Mogą być przyporządkowywane do grup dyspozycyjnych, ale w przeciwieństwie do Policji, Państwowej Straży Pożarnej czy Straży Granicznej – mają charakter lokalny. Ich kadry są umundurowane, ale nie pełnią służby tylko mają status zawodowy pracowników samorządowych. Dodatkowo straż miejskie i gminne mogą być tworzone, ale nie muszą: o ich kreacji decyduje samorząd lokalny. Wreszcie – we Wrocławiu, gdzie Straż Miejska Wrocławia funkcjonuje już od blisko 30 lat – strażnicy miejscy często wykonują zadania, które są podobne do zadań Policji: dbają o ład i porządek, gwarantują przestrzeganie przepisów lokalnych, są blisko mieszkańców. W naszych badaniach chcemy się dowiedzieć jaka jest faktyczna rola WSM utrzymania w mieście ładu i porządku, ale także zależy nam, aby dzięki rozmowom ze strażnikami nakreślić specyfikę ich na rzecz lokalnej wspólnoty.

Wymagania: Każdy z uczestników badania jest zobowiązany zrealizować 4-5 wywiadów jakościowych z udziałem wrocławskich strażników miejskich. Osoby są umawiane na wywiady przez organizatorów ćwiczeń terenowych. Studenci oddają koordynatorom zapis elektroniczny rozmowy a także jej stenogram.

VI.

Temat: Jak dobrze mieć sąsiada – stosunki sąsiedzkie w wiejskich społecznościach lokalnych

Prowadząca/y: dr inż. Barbara Szczepańska

Obszar: gminy wiejskie i miejsko-wiejskie Dolnego Śląska

Termin: 06.07.2020 do 19.07.2020

Opis

Celem badań jest analiza form stosunków sąsiedzkich występujących w wiejskich społecznościach lokalnych. Główne pytanie badawcze brzmi: jak obecnie wyglądają kontakty między mieszkańcami wsi?

Badając wiejskie społeczności lokalne, nie sposób nie zauważyć ogromnej roli, jaką odrywają w nich więzi społeczne. Wiąż sąsiedzka należy do więzi nieformalnych, co w praktyce oznacza, że dominują w niej kontakty bezpośrednie, osobowe. W wielu badaniach opisywano relacje sąsiedzkie na obszarach wiejskich jako specyficzne, w których występowały elementy charakteryzujące wspólnoty (w rozumieniu F. Tönnies). Czy nadal tak jest? Czy obecnie, kiedy na obszarach wiejskich obserwuje się znaczące zmiany (od 2002 stale rośnie liczba mieszkańców wsi, jednocześnie praca w rolnictwie stanowi główne źródło utrzymania tylko dla co dziesiątego mieszkańca), można zaobserwować elementy charakterystyczne dla sąsiedztwa wiejskiego?

Następujące szczegółowe kwestie zostaną poruszone: zaufanie do sąsiadów, typy stosunków sąsiedzkich, zadowolenie z kontaktów, miejsca sprzyjające kontaktom między mieszkańcami badanej miejscowości oraz zmiany dokonujące się w obrębie stosunków sąsiedzkich.

Badania mają służyć poznaniu relacji w małych miejscowościach i zweryfikowaniu opinii dotyczących zmian, jakie dokonują się w obszarze sąsiedztwa na współczesnej wsi.

Wymagania na zaliczenie ćwiczeń: Uczestnik ćwiczeń ma do zrealizowania ok. 5-6 wywiadów wraz z transkrypcją. Ocena z ćwiczeń uzależniona jest od liczby przeprowadzonych wywiadów i od ich jakości. Dobór próby ma charakter celowy. Kryteriami doboru będą: płeć, wiek, pozycja zawodowa oraz liczba lat zamieszkiwania w danej miejscowości.

VII.

Temat: Formy obchodzenia świąt i dni wolnych we współczesnych, młodych rodzinach polskich

Prowadzący: **prof. dr hab. Iwona Taranowicz**

Termin: 6.07 - 19.07.2020

Miejsce: Wrocław, miejsce zamieszkania studenta

Opis

Rodzina pełni szczególną rolę w życiu społecznym. Jest podstawową społeczną instytucją ale jest też wspólnotą i grupą pierwotną. Tym, co ją szczególnie wyróżnia jest charakter więzi łączącej jej członków. Osobowa, silnie emocjonalnie angażująca więź stoi u podstaw rodzinnej solidarności i praktyk tworzących codzienne życie rodzinne. Wymaga ona nie tylko kontaktów, wspólnej obecności i działania ale też wspólnego podzielenia emocji. Rodziny tradycyjne realizowały gotowe scenariusze ról, relacji i rytuałów służące tworzeniu i utrzymywaniu tego typu więzi. Współczesne rodziny nie mogą korzystać z dawnych scenariuszy, rzeczywistość społeczna jest zupełnie inna. Zmienia się też charakter dominującego typu więzi społecznej. Wszelkie wspólnotowe formy życia społecznego, a do takich należy rodzina, wymagają, zgodnie z teorią Randalla Collinsa, rytuałów interakcyjnych, łączących się z emocjonalnym zaangażowaniem i budujących grupową solidarność. Dawne formy obchodzenia świąt, tworzyły przestrzeń dla tworzenia i odtwarzania tego typu rytuałów. Nie są one jednak do końca możliwe do realizacji we współczesnej, całkowicie innej rzeczywistości społecznej i rodzinnej. W jaki sposób są zatem spędzane święta we współczesnej, polskiej rodzinie? Czy pojawiają się nowe rytuały i jakie? Czy są podejmowane próby odtwarzania tradycyjnych rytuałów, jeśli tak to jakich i w jakiej formie? Jakie są wzory spędzania czasu w inne dni wolne od pracy? Jakie wzory rytuałów interakcyjnych wyłaniają się ze sposobów spędzania świąt i wolnego czasu? Badania mają przynieść odpowiedź między innymi na te pytania.

Wymagania: wyszukanie 6 osób spełniających kryteria próby (osoby mające najwyżej 40 lat, pozostające w stałym związku, posiadające przynajmniej jedno dziecko), w tym 3 kobiet i 3 mężczyzn; przeprowadzenie 6 wywiadów swobodnych wraz z ich transkrypcją.

VIII.

Temat: **Sylwetka absolwenta Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego**
Prowadząca/y: **prof. dr hab. Barbara Wiśniewska-Paź, dr Grzegorz Kozdraś**

Termin: 6.07 - 19.07.2020

Opis

Celem badań prowadzonych systematycznie od 2013 roku jest rekonstrukcja (na podstawie analizy Kart absolwenta z lat 2017- 2018 oraz innych źródeł) strategii podejmowanych przez absolwentów WNS UWr w celu zdobycia tych kompetencji, które są w szczególności sposobem cenione na rynku pracy. Istotą projektu jest zdiagnozowanie, w jakim stopniu studia, program studiów, treści tych studiów oraz pracownicy i struktury uczelni są w tym procesie wsparciem a w jakim stopniu barierami rozwoju. Zakłada się, że studenci przed ukończeniem studiów świadomie (a nawet racjonalnie) budują swoją karierę, w oparciu o posiadane zasoby oraz motywacje. W tym projekcie skupić chcemy się na tych zasobach, które są związane ze studiowaniem na WNS.

Wymagania: Każdy z uczestników projektu będzie miał za zadanie wprowadzenie do przygotowanej wcześniej bazy od 40 do 50 ankiet.

IX.

Tytuł: **Rola i miejsce Wrocławskiej Straży Miejskiej w zapewnieniu i utrzymaniu ładu i porządku**

Prowadzące: **dr hab. Irena Wolska-Zogata, dr hab. Katarzyna Dojwa-Turczyńska**

Termin: kwiecień-początek czerwca 2020

Miejsce: Wrocław

Opis:

Głównym celem badań jest zdekodowanie – dzięki udziałowi w badaniach sędziów kompetentnych, którymi są elity samorządowe miasta – roli SM Wrocławia w zapewnieniu ładu i porządku w Stolicy Dolnego Śląska. Lokalni samorządowcy są traktowani jako sędziowie kompetentni znający zarówno problemy mieszkańców miasta, jak i je rozwiązujący w różnych wymiarach. Działając na poziomie lokalnym dysponują nie tylko ogólnym oglądem co do potrzeb i oczekiwań mieszkańców, ale w pewnych aspektach współpracują z wrocławskimi strażnikami miejskimi. Dzięki nim możemy dowiedzieć się o głównych obszarach współpracy między lokalnymi władzami i urzędnikami WUM oraz strażnikami miejskimi, ale także poznać meandry tej współpracy.

Metoda/technika: wywiady jakościowe z udziałem elit samorządowych Wrocławia (radni rady miejskiej, ewentualnie – byli radni rady miejskiej, dyrektorzy/wice departamentów, przełożeni zakładów i przedsiębiorstw komunalnych)

Wymagania: Każdy z uczestników badania jest zobowiązany zrealizować 4-5 wywiadów z udziałem przedstawicieli elit samorządowych Wrocławia (radni Rady Miejskiej, urzędnicy wyższego szczebla WUM, przełożeni instytucji gminnych). Osoby są umawiane na wywiady przez organizatorów ćwiczeń terenowych. Studenci oddają koordynatorom zapis elektroniczny rozmowy a także jej stenogram.